

obreres; però més lloable encare, més necessari y mes urgent es infiltrar en el cor de les meteixes el verdader esperit religiós. Sols per aquest medi se podrá evitar que l'orgull y'l luxu consumeixin tristement, en perjudici de la colectivitat, els resultats del treball humá; sols aixís, l'humil treballador trobará forses per fundar per medi de la sobrietat y del ordre en la vida, la base de tot millorament economic: l'estalvi. Aixó era precisament lo que procuraven y perseguien les antigues Agremiacions informades de l'esperit religiós que tant les distingía.

L'esperit religiós que caracterisava els antichs Gremis, era tal, que segons l'Ilustríssim senyor Bisbe de Tortosa en una carta dirigida als iniciadors de la «Federació dels Gremis Agrícols de Catalunya» la *Caritat Cristiana* era la base y vida de aquelles antigues agremiacions, essent l'esperit religiós lo que movía als agremiats á procurar almoynes per les families menesteroses, á cuidar els malalts acompanyant els seus cadávres al Cementiri, fent celebrar aniversaris per els difunts; ell aconsellá la benedicció dels camps, les rogatives en cás de necessitat; la celebració solemne de la festa patronal, el que impulsá á fer processons devotes, romeries, aplechs y altres actes religiosos y edificants.

Moltes mes págines se podríen escriurer, ocupantse de l'esperit religiós de les agremiacions, però per no donar una extensió desmesurada á n'aquest treball, deixo de ferho, esperant ab lo que s'ha dit haver fet, encar que breu y malament, un senzill y curt estudi d'aquell, però sufficient pera donarne una petita idea.

Respecte als efectes beneficiosos que per l'Agricultura reportaría l'institució dels Gremis informats de l'esperit religiós, que segons havém vist era característich á les antigues agremiacions, ab poques paraules procuraré ferho, entenent que no solament es l'agricultura qui en rep dits efectes beneficiosos, sino també els agricultors en particular, y la societat en general.

La desigualtat social que es condició de nostra naturalesa humana, será sempre un fet. «Tòts els homes, ha dit Voltaire, seríen necessàriament iguals sinó tinguessin necessitats. La miseria inseparable de nostra especie, subjecta un home á un altre home». Per lo tant l'únich que humanament parlant cal fer es suavisar aqueixa desigualtat de condicions, ferla mes justa y passable als ulls de la rahó y menys sensible per els que del festí de la vida ne recullen tan sols les engrunes. Aixó fora un medi de conciliar els interessos de classes y resoldre l'intrincat problema, que avuy se presenta baix el poch tranquilisador aspecte entre 'l capital y el treball.

¿Y qui sino els Gremis realisaren aqueixa conciliació de classes? ¿Qui feu sinó